

Miksiä Benchmarking?

TieVie-asiantuntijakoulutus
Turun lähiseminaari 18.3.2005
Markku Ihonen

Esityksen sisälmykset

1. yleistä (so. korkealentoista) benchmarkingista
2. kokemuksia yhdestä yrittelmästä

Benchmarking (BM)

- systemaattista vertailua, arviointia ja oppimista joltakin esikuvalta
 - voidaan oppia myös etäisiltä ja eri alalla olevilta vertailupartnereilta
- tavoitteena saada tietoja ja näkemyksiä oman toiminnan kehittämiseksi
- lähikäsite benchlearning

Tavoite

- toiminnan kehittäminen vertailun avulla
 - oman toiminnan arviointi ja reflektointi
 - oman toiminnan ymmärtäminen
 - uudenlaisten toimintatapojen oppiminen
 - kulttuurinen muutos (oppiva organisaatio)
 - mahdollinen yhteistyö

Suomennoskyhäelmiä

- esikuva-analyysi
- esikuvaoppiminen
- parastaminen
- paras käytäntö -analyysi
- toimintovertailu
- vertailukehittäminen
- vertaisanalyysi

Väitettyjä etuja (1)

- oma valinta (mitä ja miten) → sitoutuminen
 - ei mielletä kontrolliksi → oppiminen
- tunne, ettei ole yksin jamassa → voidaan oppia yhdessä
- perustuu osin uteliaisuuteen: miten kumppani oikein onnistuu niin hyvin

Väitettyjä etuja (2)

- sosiaalisuus: yhteistyöhakuisuus
 - verkottuminen ja yhteistyö
- näkyvillä malleja, hyviä käytäntöjä
- uusia vinkkeleit: noinkin voidaan toimia
- näkee, mikä on hyvää itsellä
- käytännöllisyys, keveys, nopeus

Vertailukumppani on yleensä

1. toinen oman yliopiston laitos
 2. saman alan laitos toisessa yliopistossa
 3. toinen saman alan laitos toisessa yliopistossa
- partnerin tyyppi (samankaltaisuudet ja erot) määrää saatavan tiedon laatua

Prosessin yleinen kulku

1. oman nykytilan kuvaus
 2. kokemusten vaihto partnerin kanssa
 3. erojen analysointi ja tulkinta
 4. uusien tavoitteiden asettaminen
 5. sovellukset, kehittämistyö ja arviointi
- [HYPPÄÄ SUORAAN DIAAN 16]

Nykytilan kuvaus (1)

- kootaan benchmarking-ryhmä ja jaetaan vastuut
- yliopistossa mukana on oltava sitoutunut opiskelijaryhmä
- valitaan yhdessä vertailun aspektit
- laaditaan projektisuunnitelma

Nykytilan kuvaus (2)

- kannattaa aikatauluttaa huolellisesti
- valitaan mittarit, matriisit tms.
- kumpikin partneri kuvaa itsensä
- kuvaus tehdään yhdessä sovitulla tavalla, joka mahdollistaa vertailun

Kokemusten vaihto

- aineiston pohjalta valmistellaan kysymyksiä kumppanille
- edellyttää vierailua ja tapaamista
- tarkistetaan, että ymmärretään asiat oikein

Erojen analysointi ja tulkinta

- havaintojen vertailtavuus on tarkistettava
- etenkin suorituskykyero on analysoitava ja syyt ymmärrettävä
- todetaan, mikä ei ole vertailtavissa

Uusien tavoitteiden asettaminen

- listataan kehittämiskohteet
- priorisoidaan kehittämiskohteet
- varmistetaan johdon, henkilöstön ja opiskelijoiden sitoutuminen
- varmistetaan tiedon kulku

Sovellukset, kehittämistyö ja arviointi

- ryhdytään toteuttamaan kehittämissuunnitelmaa
- arvioidaan uutta toimintaa
- raportoidaan prosessi

Oma kokemus: alku

- idea: opetussuunnitelmatyön vertailu
- Tampereen yliopiston
Tietojenkäsittelytieteiden laitos (TKT)
 - dynaaminen, kasvava laitos
 - pistänyt haisemaan opetuksen kehittämisessä
 - opetuksesta kiinnostunut johtaja

Käynnistys

- asian esittely laitoksen opetusneuvostossa syksyllä 2003
- minä fasilitaattorina
 - vai mikä se hieno sana nyt...
- jänkkäys- ja epäröintivaihe
 - kesti kuukausia
 - kaikki kiinnostuneita asiasta, kukaan ei lisätyöstä

Partnerin metsästys

- partneria haettiin tuttuun joukosta
 - loppusuoralla tutut Eindhovenin teknillinen yliopisto (TU/e) ja Glasgow'n yliopisto
 - vastauksen (no, jo pelkän kontaktin) saaminen takkuili
 - lopulta TU/e lähti mukaan

Yksiköiden koko

	TaY	TU/e
Opiskelijoita yliopistossa	14.800	7.000
Opiskelijoita laitoksessa	830	1300
Opiskelijoita oppiaineessa	800	600
...joista naisia %	30	2
Henkilökuntaa oppiaineessa	85	80
...joista professoreita	9	7
Oppiaineen vuosibudjetti M€	3,5	7
Sisäänotto/vuosi	150	148
Valmistuneita/vuosi	40	40
Opintojen kesto vuotta	5,9	6,5

Henkilökunnan matriisi

1. Basic information and figures
2. Curriculum
3. Teaching methods
4. Support services of teaching and learning
5. Quality assurance
6. International education

Opiskelijamatriisi

1. Learning culture
2. Quality issues
3. Teaching and counselling
4. Student work

Vierailu Eindhovenissa

- matriisit valmistuivat vasta pari päivää ennen matkaa
- vierailu 19.-22.4.2004
- opiskelijoiden ja opettajien omat kokoukset ja yhteiskokous
- lukuisia erillisiä neuvotteluja

Välittömiä kokemuksia

- TU/e oli sopivan erilainen
- taso varsin samanlainen
- isännät aidosti kiinnostuneita TKT:sta
 - lopuksi tarjosivat Erasmus-yhteistyötä
- keskustelut levähtivät vähän kaikkialle

Jälkipuinti

- 5.5.2004 TKT:n opetusneuvostossa
- info- ja kyselytilaisuus matkaan osallistumattomille
- keskustelut levähtivät...no...
- tehdyn benchmarkkauksen hyödyntäminen
 - "Eiköpa poijaat benchmarkata saman tien kaikki kansainväliset yhteistyökumppanit?"
 - vertailut aloitettiin loppuvuodesta 2004

Mitä TKT oppi itsestään (1)

- (omasta mielestään ei paljon mitään)
- yliopisto-opettajien pedagogisen koulutuksen puute
- puuttumisjärjestelmän heikkous

Mitä TKT oppi itsestään (2)

- opettajiksi aikovien kouluttaminen satunnaista
- generiset työelämätaidot hankitaan projekteissa, mutta tavoitteiden asettelussa ja seuruussa toivomista
- siis vain osa opetussuunnitelma-asioita
 - vaan haitanneeko tuo...

Markun opit (1)

- laitos toimii omilla ehdoillaan ja omassa aikataulussaan
 - silti pidettävä vireillä ja tuettava
 - benchmarkkaus on laitoksen oma
 - organisaatio oppii koko prosessin ajan
 - osa huomataan vasta jälkeinpäin

Markun opit (2)

- prosessi on suunniteltava ja sitä on johdettava
- vaiheista on hyvä olla tietoinen, mutta käsikirjaa ei tarvitse seurata
- tavoitteet on asetettava selvästi
 - osaaminen suhteessa omiin tavoitteisiin tärkeämpää kuin suhteessa partneriin

Markun opit (3)

- prosessit ovat tuloksia tärkeämpiä
 - *miten* tulokset saavutetaan
- numeroaineisto vaatii tulkintaa
 - luvut voivat johtaa harhaan
 - eivät kerro, miten toimintaa parannetaan
 - tavoitteena ei ole *lukujen* parantaminen

Markun opit (4)

- jatkotoimet olennaisia
 - prosessi on purettava so. tiedotettava, keskusteltava, analysoitava, tulkittava
 - päädyttävä strategisesti perusteltuihin jatkotoimiin
 - "On älytöntä jättää hyvin tehty benchmarkkaus hyödyntämättä."